

Virkning av Fryaslam

Med økonomisk støtte fra Sør-Fron kommune har vi startet å kartlegge virkninga av Fryaslam på jorda.

Foreløpig har vi resultater fra 2 garder og 3 jorder: Fra Veslesætra, Fåvang (Per og Aud Dalen) og 2 jorder på Jønnhalt, Ringebru (Tormod Rudland), tabell 1.

På sur jord er det vanlig å bruke 6-8 tonn Fryaslam/dekar. På alle de 3 jordene i tabellen over ble det kjørt på ca. 8 tonn/dekar.

På Veslesætra i Fåvang har en fått ei sterk pH-heving: Her har slammet gitt omtrent samme effekt som 1000 kg kalk. Innholdet av fosfor og kalsium (Ca-Al) i jorda har også økt. Særlig har kalsiuminnholdet økt mye. Slammet har derimot ikke endret innholdet av kalium (K) eller magnesium (Mg).

Tabell 1. Virkning av Fryaslam

	pH	P-Al	K-Al	Mg-AL	Ca-Al
Veslesætra Fåvang					
Før slamkjøring	5,8	22	16	18	86
Etter «	6,9	28	10	18	330
Jønnhalt 1					
Før slamkjøring	5,8	7	7	9	76
Etter «	7,0	32	13	16	910
Jønnhalt 2					
Før slamkjøring	5,6	8	5	5	55
Etter «	6,2	12	7	6	210

«Jønnhalt 2» var litt surere enn Jønnhalt 1. På Jønnhalt 1 fikk vi en pH-oppgang på hele 1,2 pH-enheter, men bare 0,6 på Jønnhalt 2. Også for fosfor og kalsium er økningen mye større på Jønnhalt 1 enn på Jønnhalt 2. Heller ikke her har slammet økt innholdet av kalium eller magnesium.

Hvorfor har økning i pH, fosfor og kalsium blitt høyere på Jønnhalt 1 enn på Jønnhalt 2? Dette kan kanskje ha flere årsaker. Kanskje ble slammengdene noe ulike. Jordflytting på grunn av erosjon kan også ha spilt inn.

Foreløpig konklusjon

8 tonn Fryaslam gir om lag samme kalkeffekt som 1000 kg kalk. 1 tonn slam gir derfor samme pH-heving som 125 kg kalk. Største mengde slam skal derfor kun brukes der jorda er skikkelig sur. Der pH f.eks. er 5,8 kan en godt klare seg med halv mengde.

Fryaslammet øker innholdet av fosfor og kalsium, men ikke kalium eller magnesium. Hvis kalsiumtallet (Ca-Al) er lågere enn 30-40, bør en kjøre på kalk eller kloakkslam fra Frya. Husk at kalsiuminnholdet kan være lågt samtidig med at pH er passelig høy! Har du lågt magnesiumtall (4 eller lågere), bør du kjøpe dolomitt eller kalkdolomitt. Gausdalkalk er her grei. 100-200 kg pr dekar er nok.

Hovedkonklusjon: Fryaslammet virker både som gjødsel, kalk og jordforbedringsmiddel! Undersøkelser utført av Bioforsk viser at slammet har en god langtidseffekt.

Bjørn Lilleeng